

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Maročinno in oznanila (inserta) prejema upravnništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, 1., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 6. uri popoldne.

Štev. 74.

V Ljubljani, v petek 31. marca 1893.

Letnik XXI.

O crux, ave, spes unica!

„Teuebrae factae sunt super universam terram!“ — potemnilo se je po vesoljni zemlji, ko je visel na križu Sin božji. Tresla se je zemlja, pokale so skale, luči nebesne sa se obrnile proč, ko je umiral kralj stvarstva; paganski modrijan je plaho vskliknil: „Ali se zemlja ruši, ali pa kralj narave umira!“ Gospod vesoljstva je visel med nebom in zemljo, kot izvržek človeštva; na križu je našel prostor, kamor je smel položiti trdnjo svojo glavo.

V tem velikem činu, ki je sredotočje vse prošlosti, sedanjosti in bodočnosti človeške, zremo silovit boj med dvojno ljubeznijo, — med pravo, pošteno, ljubeznijo božjo, in nepravo, hinavsko, ljubeznijo človeško, vteleseno v Judih.

Zgolj nesebična ljubezen do ljudij je povzdignila Sina božjega na križ. Što nenasičljivo, samo sebe povživajočo poštenost je postal vzor čiste ljubezni za vse čase.

Poleg te idealne ljubezni zremo še drugo ljubezen, bolj hinavsko, presegajočo vse meje, ki pod krinko človekoljubja zakriva najsikrajnejšo sebičnost in podlost. Največji zatiralec in tlačitelj ljudstva hlinil neumorno skrb za blagor istega ljudstva. „Ako izpustiš tega zapeljivca ljudskega, nisi cesarjev prijatelj!“ grozé se Pilatu, ki pri najboljši volji ne more najti krivice na njem.

Ako premočimo ta zgodovinski čin, vsklikniti moramo v pogledu na sedanji svetovni položaj s Salomonom: „Nil novi sub sole!“ — Tudi v naših dneh se bije silovit boj med dvojno, kar najbolj si nasprotno ljubeznijo.

Ko je svet postal tako moder in učen, da zna vse ponsrejšati, ni čudo, da je ponaredil celó najkrasnejši sad človeškega srca — ljubezen! Toda marsikaka iznajdba je že izpodletela; ako je pa sploh katera, gotovo je iznajdba ljubezni! Sicer je izpodrinila ta potvorjena ljubezen pravo ljubezen, a kako in s čim, to se vpraša!

Obe se javita v svojih učinkih. O učinkih prave, vačne ljubezni ne treba govoriti. Svet jih gleda, občuduje in — živa že do 2000 let.

Sedanji svet pa govori in pòje o sami ljubezni; kakor judje svoje dni pred Pilatom, tako i ta ljubezen kar zataplja ljudi, da ne vidijo in ne slišijo več drugega, nego ljubezen. Le ta ljubezen je pri njih še v čisti. A kaj so učinki te ljubezni? Tudi te gleda svet, a le skozi megleno steklo; tudi te živa, a živaje jih — zdihuje.

Te ljubezni so prešinjani sedanji zakoni, ki tlačijo ljudstvo kakor drakoni. V neizrekljivi ljubezni do ljudstva in skrbi za njegov blagor lesketajo se sablje ropočejo puške, cvet človeštva je oborožen z morilnim orodjem, Evropa kar štrli samega kopja — bojda le zato, da se nikomur niti las na glavi ne skrivi!

Te ljubezni prešinjena humaniteta uči nadejno mladino človekoljubja in olike s tem, da jih uri, kako se ljudje koljejo uspešneje, kako se morajo rabiti topovi, da dosežejo svoj smoter! — Res, nedosegljiva je ta ljubezen, ki skrbi celó za to, da groznim topovom ne zmanjka hrane!

Ozri se na okoli in preštej spomenike te ljubezni, ako moreš! Tisoči zakajenih velikaških dimnikov ti kažejo, kje se skrli neutrudno, v petek in svetek, za človeški rod, za njegov živež, za njegovo obleko, za zaslužek. Črni sajasti dim, vsele se ne prestando na vse strani, označuje najbolje to ljubezen, ker kmalu bo zakadil ves svet. Sto koles se suče in ropoče, poleg njih pa se premika sto in sto živih „koles“, ne sicer z ropotom, temveč z grobno tihoto. Vse to dela bojda le v blagor človeštva, ali, da govorimo kar naravnost, v blagor enega samega. Sedaj ne vémo, komu naj se bolj čudimo, ali onemu, ki toliko ljudem daje delo in zaslužek, ali onim stotinam, ki poté sajast pot za enega samega. Na obeh straneh najdemo ljubezen; a kakšno?

Pravijo, da se prebivalstvo množi, kakor gobe po dežju, in da rodovitnost zemlje pojema. Kje iskati živeža? Vladajoča ljubezen je izumila novo

sredstvo — umetna živila. Ta ljubezen je tako gorka, da je celó kamen omehčala in storila okusen; ako tudi prebavljiv, tega ne vémo.

Toda čemu bi slikali še nadalje razliko obeh teh ljubeznij po njih učinkih? Ta moderna ljubezen še napreduje, zato jej ne pridemo do konca.

Navidezno zmaguje ta potvorjena ljubezen čez pravo ljubezen; slavila bo morda kedaj tudi zmago, toda čeprav jo bo slavila, tudi zmaga bo le navidezna! Gori na Golgoti je tudi nevidezno podlegla prava ljubezen hinavski ljubezni judovski. Toda že tretji dan se je dvignila božja ljubezen iz lastne moči, zdrobila pečat, odvalila težak kamen in vstala med močnim potresom; čuvaji so se pocepali na tla pred toliko bliščobo in zbežali.

Utegne se zgoditi, ko bo tudi nositeljica prave, božje ljubezni sv. cerkev, zaklicala s svojim Učenikom: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!“ Morda bo tudi umrla; položili jo bodo v grob, grob zapečatili, stražo postavili — a prišel bo dan, ko se bo streslo s tako silo, da bo zemlja zaječala, pečat se bo zdrobil, da bodo kosei njegovi pobili nje, ki so ga naredili, kamen se bo odvalil, in sv. cerkev bo vstala prenovljena, pomlajena iz — lastne božje moči!

Po državnem zboru.

Minoli teden se je končalo državnozbornsko zasedanje in naša časniška dolžnost je, da se nekoliko ozremo pri tej priliki nazaj na parlamentarno delovanje. V prestolnem govoru se je bila državnemu zboru določila jako velika naloga. Obljubile so se bile mnoge koristne reforme za srednje in nižje stanove. Ali kakor kaže, te reforme ne postanejo nikdar kri in meso. Že tretje zasedanje je minolo, ali državni zbor se še niti lotil ni teh velikih nalog.

V minolem zasedanju sploh državni zbor ni rešil nobene druge važnejše naloge, kakor zakon o ponarejenju živil. Pa še ta zakon je sedaj obležal

podoba, ali pa so prednašali z dejanjem in vedenjem. Vloge so sprva prevzemale osebe iz visokega plemstva in meščani; za jude so bili po navadi Trnovci in Krakovci. Ko je veljava tega spreveda padla, so pa morali najemati priproste ljudi. Kodljev grad (Thurn) pod Ljubljano je nekaj časa skrbel za nosilce odrov.

Gorečnost za ta sprevod je bila v začetku 17. stoletja tako velika, da so celó deželni stanovi na škofovo priporočilo leta 1623 zanj podarili 1000 gld. Najbolj je pa skrbela za potrebno opravo bratovščina Odrešenika sveta in marsikako leto dovolila do 100 tolarjev podpore. (Dimitz: „Geschichte Krains“, III. in „Mittheilungen des historischen Vereines für Krain“, 1857, str. 100.)

Ko so se ti sprevedi zasnovali, le-ti niso imeli svrhe, ljudi samo vnemati za pobožnost, kakor na pr. oberammergavski predstave Kristusovega trpljenja, še manj pa, da bi kdo prodajal zijala, temveč vernemu ljudstvu nuditi priložnost, da javno dela pokoro. Zato je bilo tudi videti v sprevodu množico spokornikov in križenoscev.

Ljubljanski sprevod se je poprej objavil s povednicami po nastopnih farah: Preserje, Vrhnika, Polhov Gradec, Brezovica, Dobrava, St. Vit, Smartno, Komenda, Dol, Ihan, Smarije, Vodice, Ig in Pre-

LISTEK

Veliki petek leta 1617 v Ljubljani.

V oziru versko-nravnih resnic je krščanstvo v svojem bistvu neizpremenljivo, a čisto vendar izpreminja nekatera sredstva v dosego svojega vzvišenega namena, da vodi namreč ljudi k izveličanju; z novimi človeškimi rodovi razodeva novo življenje. Mnogo lepih verskih običajev in naprav, ki izvirajo iz globočega verskega čutila, je vsekako okamenelo zbok starosti; nekaj se jih pa preživlja, več ne uga-jajo časovnim zahtevam in radi raznih neugodnih in nezdravih odnošajev postajajo na drevesu svete cerkve jalovi paganjki, ki sicer zelené, a ne prinašajo zaželenega sadu — tedaj se morajo odpraviti.

Taki paganjki bile so pasijonske igre in slavnostni sprevedi na Veliki petek (Koblar: „Izvestija muz. dr.“, 1892), kakršni so bili v navadi i po Kranjskem v dveh minolih stoletjih. Sveta cerkev je sama vzbudila in goreče gojila neko dobo pasijonske igre in slavnostne sprevede, potem jih je pa sama pomagala položiti v grob.

V vernem in živočutečem ljudstvu so izvrstno pospeševali pobožnost in vernike nagibali k krepostnemu življenju, a to samo toli časa, dokler jih je preveval pristni verski duh, dokler niso izgubili vzvišene dostojnosti.

Osobito ljubljanski kapucini (Valvasor XI., 695) prirejali so slovesne pasijonske sprevede, in sicer iz prva na Veliki četrtrek po noči pri plamtečih svečah in bakljah, pozneje pa stalno na Veliki petek popoldne ali pa zvečer.

Prvikrat so uprizorili kapucini tak sprevod na Veliki petek leta 1617. Pomikal se je iz-pred kapucinske cerkve sv. Janeza (dandanašnje „Zvezda“) po Gospodskih ulicah, Turjaškem trgu, Črevljarskem (zdaj Hradečkem) mostu do sv. Jakoba in potem nazaj po Starem in Mestnem trgu do Frančiškanov, kjer zdaj stoji gimnazijsko poslopje, od todi po Špitaljskih ulicah, po Frančiškanskem mostu in po Glediščinih ulicah zopet pred kapucinski samostan v „Zvezdi“.

Spreveda so se udeleževali vsi ljubljanski rokodelski cehi s svojimi banderi. Nekateri igralci, predstavljajoč podobe, so jahali, drugi so šli peš, a mnoge skupine so nosili na odrih. Včasih je sprevod obstal in imel postaje. Igralci so večinoma recitovali v latinskih in nemških stihih to, kar je kazala

v gospodski zbornici. Zaradi navskrižja mej vlado in zbornico se je celó bati, da jeseni gospodska zbornica še ta predlog zavrže in potem pride zopet v zbornico poslancev. S tem dobé kvarilci pol-drugo leto časa, da bodo še lahko nadaljevali svoje sleparije.

Da z reformami ne gre, temu je krivo to, da nemamo v državnem zboru nobene trdne večine, to je večine, ki bi se vjemala po svojih načelih. Taka večina, kakor jo imamo sedaj, pač zadostuje za naj-nujnejše posle, kakor za rešenje budgeta, ali za ve-like reforme pa ni. Nekateri so pričakovali mnogo dobrega od sodelovanja tako imenovanih treh zmer-nih strank. Posebno se je mislilo, da bode hi-treje šlo z narodnogospodarskimi in socialnimi re-formami, ko se bodo verskopoliitična in pa narodna vprašanja pomaknila z dnevnega reda. Mi smo takoj s prva izrazili svoje prepričanje, da baš za socialne reforme taka večina ne bode, v kateri bi nemški liberalci imeli veliko besedo. Židovskim liberalcem so na srečo le interesi velicnih kapitalistov, njim ni za blagor nižjih stanov. Da smo prav imeli, o tem je že pri več prilikah nas poučilo zadnje zase-danje.

Dosti boljšega nemamo pričakovati od bodo-čega delovanja sedanjega državnega zbora. Res da imajo permanentni odseki sedaj v rokah mnogo važnega gradiva. Toda mi nemamo prave vere, da bi konečno iz vsega tega delovanja moglo biti kaj dobrega za avstrijsko prebivalstvo sploh.

V kakem teku se bodo reševala obrtna vprašanja, o tem nas je poučila razprava o novem stavbenem zakonu. Sklenilo se je tako, kakor želé veliki podjetniki. Nemški in slovanski liberalci so si lepo podali roko, pa je vse lepo šlo po židovskoliberalnem tiru.

V marsičem je pa poslednje zasedanje bilo jako poučno. Nemški liberalci so pri generalni debati o budgету učnega ministerstva odkrili svoje prave na-zore. Iz njih govorov smo izvedeli, da naši liberalci hrepené prav po taki šoli, kakor je na Francoskem. Da pri nas do tega ni prišlo, zahvaliti imamo naj-več krono, ki se je upirala nameram liberalcev, po-tem pa to, da so jo liberalci kmalu obvladali v Avstriji.

Mladočehi so pa pokazali, da so jim ljubši nemški liberalci, nego pa drugi slovanski zastop-niki, ako so ti konservativci. Zveza mej njimi in nemškimi liberalci bi se bila naposled še sklenila, da so nemški liberalci jim hoteli toliko prijenjati, da bi bili mogli svoje postopanje nekoliko opravičiti pred svojimi volilci.

V narodnem oziru minolo zasedanje tudi ni nič veselega prineslo. Vlada je celó v svoj program vsprejela vse levičarske želje.

Pri vsem delovanju se je pa čutil velik vpliv levičarjev, posebno pa naposled pri volitvi predse-dništva. Ta vpliv je bil tem večji, ker so Mladočehi in poljski liberalci podpirali levičarje direktno ali pa indirektno.

Vidno je, da je vsemu kriv le liberalizem. Tako dolgo ne bode bolje, da vse sloje prešine katoliški duh. Še le v vse zastope pridejo zares katoliški

možje, je upati na kako zboljšanje v političnem, narodnem in socialnem oziru. Liberalce pa vodi le loža in židovstvo, ki pa dela na to, da se ne po-mirijo avstrijski narodi in ohranijo nasprotja mej raznimi stanov, ker je v motni vodi najlože riba-riti. Le pravemu katoliškemu možu je mari za bla-gor naroda, liberalcu le za lasten dobiček.

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. marca.

Deželni zbor. „Vaterland“ opozarja „Neue Fr. Pr.“, da se jako moti, če iz tega sklepa, da deželni zbori nemajo velicega pomena, ako se letos deželnih zborov ni sklicalo. Razven moravskega de-želnega zbora, v katerem imajo večino centralisti, se neso sklicali deželni zbori samo manjših dežel, kateri imajo tako manj dela. Ravno to, da so se nekateri deželni zbori sklicali, drugi pa zopet ne, je dokaz, da se v Avstriji stvari ne dadó vravnati po jedni šabloni, kakor bi radi nemški centralisti.

Stajerski nacionalci. Na Stajerskem se nekda snuje neka nemškonarodna stranka, ki bode se poganjala za pravice nemštva, poleg tega pa za-govarjala deželno avtonomijo. Več nemških politikov misli, da se na Stajerskem dá na podlagi deželne avtonomije več storiti za nemštvo, nego na podlagi centralizma. Da bi pa po kmetih stranka dobila pri-vržencev, govori se, da se hoče posebno v narodno-gospodarskih vprašanjih postaviti bolj na konserva-tivno stališče. Ta stranka, če se osnuje, bode za Slovence vsekako precej nevarna.

Volitev Madejskega. Po poljskih listih se še vedno piše veliko o volitvi Madejskega drugim podpredsednikom zbornice poslancev. Toliko je go-tovo, da bi Madejski ne bil v poljskem klubu dobil večine, da neso nekateri konservativni člani glaso-vali zanj. On je namreč še nedavno bil bolj konser-vativen. Nekateri so pa bajé bili zanj samo zaradi tega, da pokažejo, da se poljski klub ne da vplivati od nobene strani. Za Abrahamovicza so namreč se potegovali tudi nekateri člani Hohenwartovega kluba. V drugih vprašanjih pa liberalci v poljskem klubu še nikakor ne bodo tako hitro prišli do ve-čine. Jedino slaba stvar je ta, da jih je v tem klubu mnogo, ki neso ne krop in ne voda v ver-skem oziru. Ti se sedaj nagnejo na to, sedaj na drugo stran. Ti omahljiveci so nekoliko pripomogli, da se je opustil poljski katoliški shod, kar se mora vsekako obžalovati.

Češkonemška sprava. Dne 4. aprila ima komisija za razdelitev okrajev pri praškem nadso-dišču zopet sejo. Posvetovala se bode ob osnovi če-škega okrožnega sodišča. Za sedež novega okrož-nega sodišča poganjajo se tri mesta. Vlada predloži v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru predlogo ob osnovi jednega novega nemškega in jednega novega češkega okrožnega sodišča. Češka večina bode pa najbrž obe predlogi odklonila, ker vidi v njih raz-delitev češke kraljevine v nemški in češki del. Po-sebno Mladočehi so proti osnovi novih sodišč, v ko-likor bi taka osnova bila v zvezi z dunajskimi punktacijami. Vlada se nekoliko zanaša na velepo-

sestnike, ali se najbrž moti. Veleposestniki so se iz-javili, da naj se sprava odloži, dokler se duhovi ne pomirijo in najbrž ostanejo pri svojem sklepu.

Košut za civilni zakon. Ogerska deputa-cija je Košutu izročila diplomu budimpeštanskega častnega občanstva. To priliko je ta stari revoluci-jonar porabil, da je proslavljal politiko sedanje ogerske vlade. On vidi v obveznem civilnem zakonu in rodbinskem pravu, ki se bode sgradilo na ta zakon, podlago bodočnosti. Zato se njemu ne zdi prav, da se opozicija v tem oziru dela vladi. Vsakdo je dolžan podpirati sedanjo vlado v njeni cerkveni politiki, naj že tako sodi kakor-koli o njej. Ko bi vlada imela kaj jasnega pogleda, bi sedaj morala izpoznati, da je na napačni poti, ko jo Košut hvali.

Revizija ustave v Belgiji. Ze cel mesec se vleče debata o reviziji ustave v belgijski zbornici in še sedaj ni nobenega konca. Brez podpore jed-nega dela opozicije vlada ne dobi dvetretjinske ve-čine. Še manj je pa upanja, da bi bil vsprejet kak načrt opozicije, ker opozicija niti sama ni jedina. Ministerski predsednik je te dni izjavil, da vlada ne odstopi od svojega načrta in pozivljaj opozicijo, da se odloči. Če večine vlada ne dobi, bode pa raz-pustila zbornico. Obe opozicijski stranki sta potem imeli dolgo posvetovanje, pa se nesta mogli sporazu-umeti. Delavci po mestih močno agitujejo za občno volilno pravico. Vse pa kaže, da se revizija ustave tako hitro ne izvrši.

Volitve na Bavarskem. V maju bodo vo-litve za deželni zbor na Bavarskem. Sedaj je v de-želnem zboru bilo 78 liberalcev in 85 konservativ-cev, od katerih so pa trije ali štirje večkrat glaso-vali z liberalci. Liberalci se nadejajo, da pridobé nekaj mandatov, ker se med katoliško stranko, žal, kaže neka nejedinost. Tudi socialni demokratje močno agitujejo, pa nemajo dosti upanja, ker se volitve vrše po volilnih možeh. Pa tudi protisemitje mislijo nastopiti pri letošnjih volitvah. Liberalne stranke pa pojdejo baje zedinjene v volilni boj. Vsekako pride več novih mož v zbornico, če se tudi liberalcem nade morda ne izpolnijo. Upamo namreč, da se katoliki pred volitvijo še sporazumejo in pri-dejo složni na volišče. Kako jim je postopati, se lahko učé od liberalcev, ki so vedno složni, ako gre proti katoliškemu kandidatu, naj se sicer še tako prepirajo mej seboj.

Dopolnilne volitve za francosko zbor-nico. V nedeljo je v Montolidjeru bila dopolnilna volitev za francosko zbornico. Ta okraj je dolgo let bil v rokah konservativcev, pri zadnjih volitvah so ga pa jim vzeli republikanci. Republikanski poslanec tega okraja je pa nedavno umrl in bila je nova volitev. Ta volitev je bila zaradi tega pomenljiva, ker se je imelo pokazati, v koliko je vplival pa-namski škandal na mišljenje prebivalstva. Monar-histi so z gotovostjo že računali na zmago. Izid volitve je pa pokazal, da so so varali. Republikanec Lery je dobil 9064 glasov, njegov protikandidat pa le 5913. Izid te volitve za monarhiste nikakor nič dobrega ne obeta. Kakor se kaže, panamski škandal ni imel tolikšnega vpliva na politično mišljenje prebivalstva, kakor se je mislilo. Seveda iz jedne same volitve se še ne more sklepati na mišljenje cele dežele.

Slovstvo.

Krščanski detoljub — Angeljček. Za pirhe smo dobili 3. in 4. št. „Krščanskega detoljuba“ s prilogo „Angeljček“. — Ze mnogokratno smo imeli priliko povdarjati veliko važnost „Katoliškega društva detoljubov“, katero na svetlo daje take pri-merne knjižice za vzgojevalce kakor je „Krščanski detoljub“ in za mladino pa „Angeljček“. Tudi zadnji številki „Kršč. detoljuba“ odlikujeta se po razno-vrstni in zanimivi vsebini, prav primerni in potrebni krščanskim starišem in drugim vzgojevalcem; „An-geljček“ pa prinaša za mladino polno torbo pouč-nega, kratkočasnega, otrokom prikupnega berila. — Zeliti je torej, da krščanski detoljubi prav pridno sežejo po teh novih zvezkih, katere tako spretno in umno vrejuje profesor gosp. Anton Kržič.

Poročilo o I. slov. kat. shodu. Radostno po-zdravljamo dovršeno poročilo o I. slov. kat. shodu, katero smo že prav željno pričakovali, ta je po taj-niku pripravljalnega odbora lepo vrejeno vse, od prvega začetka pripravljavnega odbora do slovenega banketa. Popisane so vse priprave za shod, njegov slovesni začetek, vse obravnave raznih odsekov, vsi slavnostni govori do sklepa s kn. škof. blagoslovom.

žganje. Odtod se lahko posname, kolika množica da je privrela v Ljubljano vsaki véliki petek. Tujci so so rekli, da niso nikjer drugod videli tako lepega spreveda, kakor v Ljubljani. Število podob je znašalo v 17. stoletju po 12 do 14. Kmalu so pa za-čeli prav po nepotrebnem privzemati tudi simbolične skupine iz svetne zgodovine, tako da knjižica, ki nam opisuje ljubljansko „Charfreitagsprocession“ in je prišla na svetlo v Ljubljani l. 1701, našteva že 23 podob. Tudi slične sprevede so prirejali kapucini tudi v Novem Mestu, Kranju in Škofji Loki.

„Quotidiana vilescunt“ pravi latinski pregovor, ki se je pokazal resničnega tudi pri pasijonski spre-vodih. Ljudje, ki so jih že mnogokrat videli, se niso več toliko zanje brigali; najbolj je pa opešala radodarnost. Niso več radi napravljali lepe nove obleke in igralci so morali nositi preležane in za-krpane cunje. Izginili sta dostojnost in resnoba in le ljudem nižje vrste je še ugajala ta zabava, ki se pa ni prav nič strinjala po svoji obliki z žalostnim dnevom vélikega petka in sveto vsebino igrokaza. Zato sta duhovska in svetna oblast jeli delovati na to, da se odpravijo sprevedi.

V drugi polovici preteklega stoletja se jim je začela umikati duhovščina in popolnoma bi se jih bili radi iznebili celó kapucini. Odpraviti jih pa

niso mogli tako naglo, ker so se bili posebno ljudem nižjih stanov prikupili.

Ko je bila cesarica Marija Terezija izdala proti sprevedom oster ukaz, poslal jej je mestni magistrat ljubljanski l. 1773 prošnjo, naj jih v Ljubljani še pusti, samo da se nekoliko uredé. Toda vspeh spre-vodov je postal nasproten prvotnemu namenu in zato se jim je uprla tudi cerkvena oblast. Krezo-škof Karol grof pl. Herberstein, pri katerem je ma-gistrat ljubljanski iskal v tej zadevi zavetja, je pre-povedal igralce, križarje in bičarje in le še dovolil, da naj se na véliki petek po večernicah nosi iz stolne cerkve po Mestnem trgu in nazaj v sprevedu božji grob (Kristusovo telo, ležeče v odprti rakvi), kar je bilo sicer že davno prej v navadi tudi pri drugih cerkvah ljubljanskih.

Cesar Jožef je z dekretom z dne 27. decembra l. 1782 odpravil skoro vse cerkvene sprevede, in vsled te prepovedi so tudi pri nas na Kranjskem ponehali ti slavnostni sprevedi na véliki petek. Na-loženi denar za ljubljanske sprevede se je vsled vladnega ukaza vporabil v šolske namene. Sodijo naj pa zgodovinarji in pa vsi taki slični pisci o moralni vrednosti pasijonskih sprevedov, kakor jim drago in ugaja njih ukusu, istina je, da ostanejo v povestnici Kranjske dokaj zanimivi. A. S.

Zato je velikega pomena ta izvrstna knjiga, ker nam v jedni celoti pred oči stavi vse, kar je bilo le raztreseno po raznih časnikih popisano. Dobro došla je vsem, kateri so se vdeleževali tega zanimivega shoda, pa jim je že marsikaj iz spomina zginilo, ali tudi pri vseh obravnavah niso mogli biti priučjoči. Zdaj imajo v lepi obliki vse na enkrat pred očmi. Z veseljem je bodo pozdravili vsi drugi, katerim je mar blagor našega naroda, pa se zavoljo neugodnih okoliščin niso mogli shoda vdeležiti. Omenjena knjiga jim bo to nadomestila, kolikor se to po črki zgoditi samore. Tu najde sleherni sestavljene prava načela, trdna podlaga vsemu pravemu napredku, katerih nihče ne sme prezirati in ne more vreči, da hoče biti pravi katoličan, tukaj so popisane vse potrebe našega naroda in navedena sredstva za pravo omiko, blagostan in napredek, bodi si v šolskih, verskih, socijalnih in drugih zadevah.

Kratko, kakor je bilo v resolucijah vse temeljito premišljeno, kaj ugaja našemu vernemu ljudstvu, tako je vse to tukaj lepo in dobro vrejeno, da se to poročilo po pravici sme imenovati „zlata knjiga“ slovenskega naroda. Le škoda, da se jih natisnilo le pičlo število, zato nemudoma sežite po nji, kateri jo želite.

Prav srčno želimo, da jo ljudstvo veselo sprejme, pridno prebira, si njenih načel trdno poprime in oklene, pa jo po svojih okoliščinah tudi v življenje uvede, ali vsaj podpira.

In to je, kar je zdaj čez vse potrebno, da v življenji obistinito ta načela in sredstva, katera so tu priporočena. Kaj bo pomagala gola črka, ako ni izvršena, kaj beseda, ako ni djanja? V to svrhu spet pozivljemo vse narodnjake iz vseh slovenskih pokrajin. Šaj se je v ta namen že na shodu izvolila stalna komisija, ki se je 27. dec. že tudi organizirala. Ta komisija naj ne odklada dalje svoje naloge, nemudoma naj se loti delovanja, dokler je še kaj navdušenja med narodom; dokler je železo že gorko, naj ga odleluje, da se vsaj najpotrebniši izvrši, kar so resolucije povdarjale, in da zamore s takim plodom z dobro vestjo enkrat stopiti pred II. slov. kat. shod. — Zato še enkrat: na delo, nemudoma na važno, resno delo! Bog bo pomagal in sreča junaška! —k.

Cerkveni letopis.

Rusija in katoličanstvo.

Ni ga vernega, katoliškega Slovana, da ne bi želel iz celega srca, naj odrvenelo pravoslavlje zopet se združi z vrelcem življenja za cerkev krščansko, naj se zopet oklene vidnega glavarja, nadaljujočega Kristovo delovanje mej nami. Često nam govori pri tem sreč preburno, prenapeto; ne meni se za težave, za nepregledne ovire; željo svojo hoče imeti izpolneno, vztraja si upanje in marsikdo je tako že naprej prepričan, da ne bo dolgo, ko bo Vzhod uklonil se sv. Očetu, proseč ga blagoslova.

Pot samih želja tu ne pomaga zjedinjenju in zdi se nam, da taki idejalno nadahneni preroki več škodujejo nego koristijo. Božja milost je neizperljiva in vanjo zaupajmo. Ne zaupajmo pa svojim sanjam, če nam jih je prav narekovala bratovska ljubezen. Pred vsem moramo trezno gledati vse sedanje razmere, v njihovem zgodovinskem razvoju jih moramo premostravati in si tako stvariti jasno sliko, kako in kaj.

Vzhod, Rusija — ali sprejme katoličanstvo in kdaj? Poljak, ki vroče krčno vse neizgovore svoje domovine pripisuje Rusu, ne spoznava možnosti; zdelo bi se skoraj, da je niti ne želi. Oficijelna zapadna Evropa pa gleda vse skozi politična očala in sedaj se mora gledati v Rusiji in na Balkanu vse črno, kar ni pod gotovim vplivom. Časništvo ima pri tem sveto nalogo, da slika tako vse razmere, kakor se morajo — videti. Črno osadje, črne barve, črn okvir — vse črno! Politika pozablja na vero; le v toliko se spušča v cerkvene stvari, v kolikor jej služi. Zato čujemo in beremo lahko povsod, kako zabiti so pravoslavni popje, kako praznoverni, kako fanatični so; tudi o preganjanju katoličanov izvemo mnogo; vse to pa nam vendar še ne pojasnjuje, kako bi se popravile dogmatske zmote vzhodnih cerkv. Nekateri dobrodušni možje dobrega upanja pri vsem tem mislijo svoje in pričakujeje rešitve od ruskega carja, od vlade ruske. Drugi zopet drugače in Rusi sami najrazličneje.

Zanimiv je za naše vprašanje dogodek iz zadnjih dni. Naši bralci vsaj po imenu poznajo učnega modroslovca ruskega Solovjeva, ki ves gori za

zdrutjenje z Rimom in ki je v tem obsiru izdal mnogo ruskih in francoskih del; znana jim je tudi blaga sodba p. Vannutellija o Rusiji; vlaški „Rim. Katolik“ je pisal o tem v več številkah. Tudi rimski redovnik trdno upa, da se zjedinji Rusija s papežem in njemu se zdi to zjedinjenje jako lahko.

O delih teh dveh učenjakov je napisala leđi Herbert, angleška katoliška pisateljica razpravo v „Review of Review“, koder dokazuje, da katoličanstvo v kratkem zavlada po Rusiji; trdi tudi vsa začudena, da o Rusiji mnogo mileje sodi Vannutelli, nego li Solovjev. Vzlasti navaja kot vzrok zjedinjenju pogovor p. Vannutellija z g. Pobjedonoscevim, „oberprokurorjem“ sv. sinoda. Kot mnenje gosp. Pobjedonosceva, razvidno iz njegovega pogovora s p. Vannutellijem, navaja, da „če bi zjedinjenje želela vlada, bi bilo jako lahko, ker je vse odvisno od vlade“. K. P. Pobjedonoscev je nato pisal angleškemu listu jako zanimiv odgovor, kateremu tole povzamemo:

„Trditev, ki se navaja kot moja, je sama v sebi jako neverjetna. — Imeli bi vzrokov, da mislimo tako-le: p. Vannutelli, katerega spoštujem, ni popolnoma vešč francoščini, zato je slabo umeval moje besede, francoski govorjene, zapeljan morda po svoji strastni želji, da bi se cerkvi zjedinili. Toda še tega ni treba. Vannutellijevo knjigo imam sam; v svojem poročilu ne navaja niti jedne besedice, niti jednega mnenja, katero bi bil jaz izrazil, marveč le sam izraža tisto misel, katero je leđi Herbert pripisala meni, nadejam se samo po zmoti; ona je pri tem se dala voditi predsodku, razširjenemu mej rimskimi katoličani, kakor bi v Rusiji vsa vera bila odvisna od vlade in bi bila v njenih rokah.

Nikdar nisem mogel izraziti mnenja, ki mi je pripisujejo, češ, da je vse odvisno od vlade. Jaz sem dejal patru Vannutelliju, da ruski narod nikdar ne privoli, da bi se podvrzel jarmu papeške oblasti; da nam je svoboda naše cerkve dražja, nego kar si bodi družega na svetu; da je naša vera nezdružljiva s samovoljno oblastjo Kristovega namestnika; da vse druge razlike v naku, v obredih niso važne; a da bodo te razlike vselej nepremagljiv zadržek zjedinjenju, koder bi se morali odreči svoji duhovni svobodi. To sem res dejal v svojem razgovoru. Vera ruskega carja je ravno tista in nerazdeljiva z vero ruskega naroda; kar se pa tiče njegove volje gledé vere, — se on obnaša proti cerkvi kot sin k materi.“

Uprav te besede so tolažilne za nas. Nadejamo se, da cerkveno-pravna načela, ki se v njih izražajo, niso samo mnenje Pobjedonosceva, marveč da se tudi v višjih duhovskih krogih priznavajo. Če jim je res najdražje na svetu — svoboda cerkve, potem so na pravi poti. Bogoslovna znanost in zgodovina jim bo dokazala, kje je mogoča svoboda cerkvena. Železni okovi bizantizma so cerkvi otrpenje in smrt. To skušajo Rusi sami, koder v najsamovolnejši ustanovljenem zboru (sinodi) tudi lajki pod pokroviteljstvom in nadzorstvom carjevim vodijo vse cerkvene zadeve. V najgorji sužnosti je cerkev, koder jej ne vlada od Boga nespremenljivo postavljena oblast. Ta sužnost h krati z negotovostjo vere je povsod, koder ne — vlada namestnik Kristov. Samo, da si želijo svobodne cerkve, pa bodo spoznali to resnico.

„Denj“ navajajoč Pobjedonosceve besede, pravi: „Ta izjava je tako jasna in kategorična, da se takoj zavrnejo ljudje, če jih je še kaj takih na zapadu, kot je znani Strossmayer, ki mislijo da bo mogoče s krinko prijaznosti do našega carstva Rusijo zavleči v zjedinjenje z Rimom.“

Pristavlja pa te-le v resnici neumne besede, ki svedočijo, v koliko poznajo Rusi katoliške cerkev: „Kar je bilo v dobi florentinskega zjedinjenja nemogoče, na to je še manj misliti zdaj, ko ko se je v samem katoliškem svetu začelo razdruževanje in napor (pod imenom staro-katoličanstvo), da bi se osvobodili od duhovne rimske oblasti.“ — In vendar nikdar ni bilo več jedinstva v cerkvi, nego sedaj in več ljubezni, več spoštovanja, več globokega prepričanja o nadnaravni sili papeštva, nego v naših dneh.

Podali smo svojim bralcem te novice, da iz njih posnamejo staro resnico. Ne poznajo nas. — Kder pripomore, da Vzhod nas spozna in mi Vzhod,

*) Najvišje cerkvene oblasti načelnik ima oficijelno ta nemški naslov. Peter Veliki, ki je sinod ustanovil, je tu jasno zapustil dokaz, kje se je učil pojma cerkve. — Evo, nemško protestantstvo mu je bilo za učitelja.

ta pripomore največ k zjedinjenju. Diplomatična pot pri takih razmerah nikamor ne vede, še manj pa slepa želja brez temelja in brez dela.

Liga + 3.

Udanostne izjave.

Udanostna izjava občine Trzin:

Slovenski kmet je bil vedno veren in udan svojim dušnim pastirjem, še prav posebno pa svojemu višjemu pastirju. Tako tudi mi katoliški možje in kmetje povzdignemo svoj glas ter izrekamo Vaši prevzvišeni osebi kot svojemu knezoškofu svoje popolno udanost, katoliško zvestobo, sinovsko ljubezen in neomejeno spoštovanje.

Občina Trzin, 26. februarja 1893.

Jan. Kecelj, župan; Fr. Narobe, svetovalec; Janez Ložar, Val. Gradišek, And. Kecelj, Jos. Krul, Fran Kvas, Jurij Kmetič, Gregor Ložan, Josip Vehac, Andrej Cajhen, odborniki.

Udanostna izjava županstva Črni Vrh nad Idrijo:

Prepričani, da ste nam, Prevzvišeni, od svetega Duha postavljeni varuh svete cerkve, se radostnim srcem pridružujemo Vašim vernikom, kateri Vam vsled nasprotnih napadov pošiljajo svoje udanostne izjave. To pa storimo s toliko večjim veseljem, ker neustrašeno branite sveto vero in si na vso moč prizadevate, svojo čredo pripeljati do časnega in večnega blaga. Za Vaš pogum in Vašo zvestobo bodi Vam naša presrečna zahvala in zagotovilo naše udanosti.

V Črnem Vrhu nad Idrijo dne 30. decembra 1892.

Mat. Lampe, župan; Fran Rudolf, Tom. Gostiša, Štef. Rudolf, svetovalci; Franc Habe, And. Mikuž, Jan. Poženel, Jur. Lampe, Jak. Čuk, Ant. Rupnik, Jos. Pire, Gašp. Rudolf, Jos. Majnik, Jer. Lampe, odborniki.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. marca.

(Udanostna izjava.) Iz Cola nad Vipavo: Naš občinski odbor je sklenil in podpisal udanostno izjavo prevzvišenemu knezu in škofu ljubljanskemu. Slava!

(Novomašniki) [presbiterji] iz 3. bogoslovnega leta v Ljubljani so doslej odločeni naslednji bogoslovci: Kastelec Matija iz Podgrada, Koblar Josip iz Sele, Marčič Valentin iz Boh. Bistrice, Mlakar Anton iz Železnikov, Nadrah Ignacij iz Zatičine, Pečar Stanislaw iz Tržiča, Rintaršič Ivan iz Sele.

(O slovenskih šolah v Gorici) je ondotni mestni zastop je sklenil, protestujoč proti odredbi goriškega deželnega šolskega sveta, da ima mestna občina zasnovati in vzdrževati slovenske ljudske šole, — priziv do ministerstva. Nadejamo se, da bode konci zmagala venderle opravičena želja goriških Slovencev!

(Vojaške vaje) imajo c. kr. pionirji od 1. aprila do 15. sept. na Dravi pri Ptuj.

(Novi koleki) se bodo izdali dne 1. junija. Imeli bodo drugačno barvo, kakor sedanji ter nosili letno številko 1893.

(Nesreča.) Iz Sele se nam poroča: V Rovtu nad Sv. Lenartom sta poskušala oče s sinom razstreliti štor; ker pa se ni hotelo vžgati, sta šla blizu gledat; med tem pa počil ves strel trinajstletnemu dečku v obraz. Jedno oko je izgubljeno, tudi drugo je nekoliko poškodovano, in deček je ves opečen po obrazu.

(Kranjska hranilnica) je za stradajoče na Kranjskem izročila deželni vladi 3000 gld., s pristavkom naj jih potrebi primerno razdeli.

(Občinska volitev v Vipavi.) V Vipavi je bil za župana izvoljen: Anton Hrovatin, svetovalec pa so: I. Možé, I. Zvokelj, A. Perhanc, Fr. Rupnik, A. Kobal, Fr. Andlovic, M. Kobal, I. Premerl.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 19. do 25. marca je bilo novorojencev 28, mrtvorojencev 2 in 15 jih je umrlo. Mej poslednjimi sta bila 2 tujca in 4 v zavodih. 1 je umrl za oslovskim kašljem, 3 za jetiko, 1 za vnetjem sopilnih organov, 2 za žlednim katarom, 3 za starostjo in 5 za raznimi boleznimi. Zbolel je 1 za legarjem in 1 za oslovskim kašljem.

(Služba vedje na c. k. učiteljsku), s katero je tudi združeno vodstvo ženske pripravnice je razpisana. Zahteva se od prosilcev, da so vešti sloven-

skega in nemškega jezika. Prošnje je vložiti do 30. aprila pri e. k. dež. šolskem svetu v Ljubljani.

(Iz Celovca.) Znano je, da so pri zadnji obč. volitvi v Črni zmagali Slovenci v II. in III. vol. razredu. Nasprotniki so zoper volitev vložili priziv, kateri pa je e. kr. dež. vlada zavrgla ter potrdila volitev. — Na smrt odsodilo je tukajšnje porotno sodišče nekega Försterja, ker je navadil ženo, da je zavedla svojemu možu. — Koroški „bauerbund“ ima drugo nedeljo po Velikonoči, dne 16. aprila shod („bauerntag“) v Pliberku. — Celovski Slovenci bodo se od zdaj naprej shajali zopet vsako sredo ob 1/8 uri zvečer v gostilnici hotela „Sandwirth“, kjer imajo svojo klubovo sobo.

(Okraden kolesar.) V torek je bil od graškega sodišča obsojen na štiri mesece zapora 22letni Anton Barbič iz Trnovca pri Ilirski Bistrici, bivši trgovinski pomočnik, radi tatvine. Barbič je namreč 18. sept. minulega leta vkradl v Gradci zoboizdravniku dr. Herm. Müllerju bicikel v ceni 200 gold. iz zaprtega stanovanja.

(Iznajdba.) Mnogo se zadnji čas piše o tem, da je neki Dowe v Mannheimu znašel suknjo, katerega ne predere nobena krogla. Omenjajoč tega poročila, pravi „Slov. Gospodar“: Enako iznajdbo pa je že svoje dni neki mož ponujal generalu Wellingtonu. Le-ta pa mu veli, naj si sam obleče tako suknjo, češ, da se poskusi na njem, koliko je vredna iznajdba. Ko pokliče general na to dva vojaka ter jima reče, naj si nabijeta puški, ni pa več duha ne sluha o „srečnem iznajdniku“. — Najbrže da jo bo Dowe tudi popihal, ako bodo na njem hoteli poskusiti, koliko da velja njegova iznajdba.

(Kolumbova svetovna razstava v Čikagi.) Za ljudsko varnost bode izvrstno oskrbljeno na razstavi. Razstavniki so namreč sklenili, da bo vsako ameriško mesto, katero šteje nad 25 000 prebivalcev, v Čikago poslalo dva skrivna stražnika, katerim ravnanje k navadni plači dodá še mesečnih 50 dolarjev. Pa tudi iz Evrope bodo zahtevali skrivne stražnike. Zvezna vlada je takoj sklenila zvezo z inozemstvom. Nemčija in Italija ste se že oglasili, da ste pripravljeni, spolniti to željo. — Iz Aten bodo na razstavo poslali vlite modele vseh starih umetnin, katere se v tem mestu nahajajo. — Zbor železničnih delavcev vseh 27 železnic katere se v Čikagi stekajo, pa je sklenil zahtevati povišanje plače. Ako se jim prošnja ne usliši, bodo štrajkali, in Amerikanci si bodo morali iz Evrope naročiti starih poštuh vóz, če jim peš-pot na razstavo ne bode ugajala.

Društva.

— (Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju) so došli ti-le darovi: G. dr. Josip Starč, e. kr. finančne prokurature pristav v Ljubljani, 50 gld.; slavna posojilnica v Č. nomlin 5 gld.; gosp. dr. Fr. Celestin, profesor v Zagrebu, 5 gld.; gospod grof Alfred Coronini, državni poslanec, 10 gld.; g. pl. A. Globočnik, državni poslanec, 5 gld.; vč. g. K. Klun, državni poslanec, 5 gld.; g. Vilj. Pfeifer, državni poslanec 5 gld.; gospod dr. Anton Gregorčič, državni posl., 5 gld.; g. France Povše, državni poslanec, 5 gld.; g. Fr. Robič, državni poslanec, 5 gld.; vč. g. dr. L. Gregorec, drž. poslanec, 5 gld.; Slov. posojilnica v Mariboru 50 gld.; g. Pavel Simon v Mariboru 1 gld.; vč. gospod dr. Luka Senjak, voj. duhovnik v Mariboru, 1 gld.; g. Jož. Rapoc, posestnik v Mariboru, 1 gld.; gosp. dr. Bazjak, profesor v Mariboru, 1 gld.; g. Ivan Pale, potovalni učitelj v Mariboru 1 gld.; g. Ausenak, privatni uradnik v Mariboru, 50 kr.; g. M. J. Nerat, nadučitelj v Mariboru, 1 gld.; g. dr. Terč, zdravnik v Mari-

boru, 3 gld.; g. Ivan Supan, posestnik v Mariboru, 1 gld.; g. dr. E. Dominkuš, odvetnik v Mariboru, 5 gld.; g. France Holasek, trgovec v Mariboru, 1 gld.; g. Goričnik, e. kr. finančni svetovalec, 1 gld.; g. Alojzij Rakovec, železnični uradnik, 1 gld.; gosp. Josip Perko, železnični uradnik, 1 gld.; g. dr. Josip Pajek, profesor v Mariboru, 3 gld.; g. Iv. Koprivnik, profesor v Mariboru, 1 gld.; gospod Silvester Fontana; trgovec v Mariboru, 1 gld.; gospod Henrik Schreiner, ravnatelj v Mar., 3 gld.; g. dr. Pipuš, koncipijent v Mariboru, 1 gld.; g. Janko Košan, e. kr. prof. v Mariboru, 1 gld.; vč. g. Al. Zver, duhovnik v Mariboru, 1 gld.; g. V. König, lekarničar v Mariboru, 2 gld.; gospod Makso Morič, trgovec v Mariboru, 1 gld.; g. dr. Fr. Radaj, notar v Mariboru, 1 gld.; g. Bern. Jentl, prokurist v Mariboru, 2 gld.; gospod Fr. Kočevar, trgovec v Mariboru, 2 gld.; g. Fr. Dolenc, trgovec v Mariboru, 2 gld. — Odbor se presrečno in spoštljivo zahvaljuje vsem dobrotnikom za njih blagodušne darove, posebno pa o. dr. Jos. Starču in slavnim posojilnici mariborski za njih visoka prispevka (po 50 gld.) kakor tudi državnemu poslancu in odličnemu rodoljubu, g. Viljemu Pfeiferju, ki je blagovojil, darove za društvo nabirati. Bog plati stotero!

Telegrami.

Dunaj, 30. marca. „Fremdenblatt“ oporeka poročilu italijanskih in angleških listov, po katerih bi se bila vršila pogajanja z Vatikanom zastran potovanja nadvojvode Albrehta k srebrni poroki italijanske kraljeve dvojice. Nadvojvoda pojde v Rim samo za to, da se udeleži rodbinske slavnosti prijateljske in sorodne rodbine kot zastopnik cesarjev in sorodnik. Nikakor se ne namerava s tem potovanjem združiti obiska v Vatikanu.

Levov, 30. marca. Okrajno glavarstvo v Borszczowu brzojavlja danes, da v Zaluczu ni nikdo več zbolel za kolero.

Pariz, 30. marca. Zbornica je odklonila skoro vsa povišanja, katera je sklenil senat pri raznih budgetnih poglavjih, in zavrgla z 247 proti 242 glasom vladni predlog, da se reforma davka od pijač loči od budgeta. Vsled tega je vlada dala ostavko. V večerni seji predložil je Tirard dvamesečni budgetni provizorij. Zbornica je sklenila začasni budget dovoliti le za jeden mesec, ravno tako tudi senat. Senat ima sejo v soboto, zbornica pa v torek.

Pariz, 31. marca. Govori se, da se naroči, novo ministerstvo sestaviti Burdeau-u ali Devellu. Carnot se danes začne dogovarjati zastran sestave nove vlade.

Peterburg, 30. marca. Državnemu svetu predložil se je načrt zakona zastran odgovornosti tovarnarjev za poškodbe in smrt delavcev pri nezgodah.

London, 30. marca. Sir Edmond Monson je mesto Pageta imenovan veleposlanikom na Dunaju.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		barometra v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	736.2	0.0	sl. svzh.	jasno	
30. u. pop.	733.9	14.0	sl. jugzap.	del. oblak.	0.00
9. u. več.	733.9	5.8			
Srednja temperatura 6.6° za 0.2° pod normalom.					

Vabilo na naročbo.

S 1. aprilom pričenja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEČ“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji.

Vse leto 12 gld. Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravištvo „Slovenca“.

Umrli so:

29. marca. Marjeta Sušnik, čevljarjeva hči, 21/2 leta, Streliške ulice 11, škarlatina.

V bolnišnici:

27. marca. Anton Tavčar, gostac, 70 let, srčna hiba.

Tuji.

29. marca

Pri **Maliču**: pl. Glaser; Valenta, kemik; Schreyer, Lemberger, Smeipidel, Bauer, trgovci; Fackler, Priegl, Bauer, Klein, Schnaderbeck, potovalci, z Dunaja. — Eekhoff, knjigotržec, s Poznanjskega. — Berlaj, okrajni šolski nadzornik, in Gaberšek s Krškega. — Welsegger in Obergföll, profesorja, iz Kočevja. — Pokorn, gimn. učitelj iz Maribora. — pl. Vest, poročnik mornarice, iz Pulja — Bramer, vinotržec, iz Varaždina. — Posma s soprogo, in dr. Burger iz Trsta. — Romauch iz Ljubljane.

Pri **Slovencu**: Thuma, okr. šolski nadzornik, iz Postojane. — Pinter, doktorjeva soproga, iz Kamnika. — Oberwalder iz Domžal. — Neuman z Reke. — Moline, zasebnik, iz Trbiča. — Bertoni iz Vidna. — dr. Baumgartner; Mlakar, profesor; Abeles, Plessner, Schmidt, trgovci, z Dunaja. — Globočnik, potovalec, iz Kranja. — pl. Reichenberg iz Berlina. — Cullenman, trgovec; Meesse, višji nadzornik; Falnbigl, polkovni zdravnik, iz Trsta. — Pretner, nadporočnik, iz Grada.

Pri **Južnem kolodvoru**: dr. Kathrein, profesor, s soprogo, iz Inomosta. — Gründl s sinom iz Pasava. — Khen, medicinec, iz Beljaka.

Pri **avstrijskem caru**: Lenörer, potovalec, z Dunaja.

Razpela

stoječa in viseča v vseh velikostih, kapelice in kropilčki s podobami in kipi najfinjše iz lesa izrezljani so posebno pripravljeni za 180 4—3

darila o veliki noči,

božiči, rojstnih dneh in godovih. Prodaja jih po ceni

F. Stampfel

v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle).

Največja zaloga šivalnih strojev
JAN. JAX,
LJUBLJANA,
Dunajska cesta 13.

Najnižje cene. Ugodni vplačilni obroki se dovoljujejo.

Zamenjuje stare stroje.

Poprave vrše se točno, trajno 556 in ceno. 30—18

Dunajska borza.

Dne 30. marca.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 84 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 „ 75 „
Zlata renta 4%, davka prosta	117 „ 35 „
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 „ 75 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	990 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	356 „ 75 „
London, 10 funtov strl.	121 „ 35 „
Napoleonond (20 fr.)	9 „ 66 „
Cesarski cekini	5 „ 75 „
Nemških mark 100	59 „ 42 1/2 „

Dne 30. marca.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 85 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 „ 35 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	148 „ — „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	167 „ — „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197 „ 75 „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 „ 70 „
Zastavna pisma	100 „ 20 „
Kreditne srečke, 100 gld.	201 „ 50 „
St. Genois srečke, 40 gld.	67 „ — „

4% srečke dunajske parobrodne družbe	140 gld. — kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18 „ 90 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	— „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	69 „ 35 „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	74 „ — „
Ljubljanske srečke	22 „ 50 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	159 „ 50 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2940	— „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	— „ — „
Papirnih rubeljev 100	127 „ — „

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s poštno pošiljateljico vred gld. 2.60.

Menjarnična delniška družba

„**M E R C U R**“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za doseg
kolikor moč visokega obrestovanja
pri najpopolnejši varnosti
naloženih glavnice.